

กระบวนการคัดเลือกและวิเคราะห์เนื้อหาข่าวธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ของหนังสือพิมพ์รายวัน

นางสาว มนทิณี ยงวิกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-492-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SELECTION PROCESS AND CONTENT ANALYSIS OF SMALL AND
MEDIUM ENTERPRISE OF DAILY NEWSPAPERS

Miss Montinee Yongvikul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-492-6

มนทิณี ยงวิกุล : กระบวนการคัดเลือกและวิเคราะห์เนื้อหาข่าวธุรกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อมของหนังสือพิมพ์รายวัน (SELECTION PROCESS AND CONTENT
ANALYSIS OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE OF DAILY NEWSPAPERS)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ครุณี หิรัญรักษ์ , 213 หน้า. ISBN 974-334-492-6

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการคัดเลือกและการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวธุรกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (SME) ของหนังสือพิมพ์รายวัน” ศึกษาหนังสือพิมพ์ 4 ประเภท ดังนี้ คือ
หนังสือพิมพ์ประชานิยมได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์คุณภาพได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน
หนังสือพิมพ์เศรษฐกิจได้แก่ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ได้แก่
หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ในช่วงระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2541 ถึง 30 มิถุนายน 2542 เป็น
จำนวนทั้งสิ้น 1,408 ฉบับ พบว่า หนังสือพิมพ์แต่ละประเภทมีการนำเสนอเนื้อหา SME แตกต่าง
กันทั้งในด้านความถี่ ประเด็นเนื้อหา รูปแบบ ตำแหน่งที่นำเสนอ และแหล่งข่าวที่นำเสนอ โดย
หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเศรษฐกิจมีการนำเสนอเนื้อหา SME
แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ทั้งในด้านความถี่ ประเด็นเนื้อหา รูปแบบ ตำแหน่งที่นำเสนอ
และแหล่งข่าวที่นำเสนอ แต่หนังสือพิมพ์ประชานิยม หนังสือพิมพ์คุณภาพ และหนังสือพิมพ์
ภาษาอังกฤษ ไม่มีความแตกต่างกันในการนำเสนอเนื้อหา SME

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการ หัวหน้าข่าวของหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับเพื่อทำการศึกษา
กระบวนการคัดเลือกเนื้อหา SME พบว่า ปัจจัยภายในเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการคัดเลือก และ
การกำหนดประเด็นเนื้อหา รูปแบบ ตำแหน่ง แหล่งข่าวของเนื้อหา SME ของหนังสือพิมพ์
ผู้จัดการรายวัน ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์
ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณความถี่ ประเด็นเนื้อหา และแหล่งข่าว

ภาควิชาวารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2542

4085278328 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: SME / DAILY NEWSPAPER / CONTENT ANALYSIS / DEPTH
INTERVIEW

MONTINEE YONGVIKUL : SELECTION PROCESS AND CONTENT
ANALYSIS OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE OF DAILY
NEWSPAPERS.

THESIS ADVISER : ASSO.PROF. DARUNEE HIRANRAK, Ph.D. 213 pp.

ISBN 974-334-492-6

The research on “ Selection Process and Content Analysis of SME News of Daily Newspaper” is a study of 4 types of newspapers, namely, the popular newspaper: Thai Rath, the quality newspaper: Matichon, the business newspaper: Manager Daily (Phu Chat Karn Rai Wan), and the English newspaper: The Bangkok Post. A total of 1,408 newspapers circulating from 1 July 1998 to 30 June 1999 are used in this study. It is found that each type of newspaper present SME news differently in terms of frequency, content, format, positioning, and sources. The presentation of SME news in Manager Daily, which is a business newspaper, differs from 3 other newspapers in terms of frequency, content, format, positioning, and sources. The popular newspaper, the quality newspaper and the English newspaper do not differ in the presentation of SME news.

In interviewing the editors-in-chief of all 4 newspapers in order to examine the selection process of SME news, it is found that the internal factors play an important part in the selection process, the determination of content, format, positioning and sources of SME news of Manager Daily. As for Thai Rath, Matichon, and the Bangkok Post, the external factors are important in determining the volume of frequency, content and sources.

ภาควิชาวารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิติต.....

สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2542

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือและความเข้าใจจากหลายท่านที่สละเวลาในการให้ข้อมูลแก่ผู้เขียนอย่างเต็มที่ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นได้แก่ คุณแสงทิพย์ ยิ้มละมัย หัวหน้าข่าวเศรษฐกิจหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คุณนงนุช สิงหะเดชะ หัวหน้าข่าวเศรษฐกิจหนังสือพิมพ์มติชน คุณพัฒนพงศ์ จันทรานนท์ บรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ คุณสุวิชา เพียรราษฎร์ บรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน และคุณอุทุมพร หมั่นทำการ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม รวมถึง รศ. นันทริกา คຸ້ມໄປໂຮງນີ່ ประธานคณะกรรมการ รศ.ดร.จิตต์ลักษณ์ แสงอุไร และ รศ.ดร.ครุณี หิรัญรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ผู้เขียนได้ทำงานวิจัยครั้งนี้ และอาจารย์ท่านอื่นๆ ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในหลายๆ ด้าน ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่น้อง และเพื่อนๆ ที่เป็นกำลังใจ ที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ตามเวลาที่กำหนด

มนทิณี ยงวิกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามนำการวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	7
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	1
2.1 บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์	11
2.2 ประเภทของหนังสือพิมพ์	15
2.3 เนื้อหาของหนังสือพิมพ์	16
2.4 คุณค่าของข่าวและองค์ประกอบข่าว	19
2.5 ชนิดและประเภทของแหล่งข่าว.....	20
2.6 ทฤษฎีผู้กรองสาร (Gatekeeper)	21
2.7 ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting Theory)	24
2.8 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theory)	28
2.9 แนวคิดเกี่ยวกับSME.....	29
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา.....	37
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	38
3.1 ประชากร.....	38

3.2	กลุ่มตัวอย่าง.....	38
3.3	ขนาดของตัวอย่าง.....	39
3.4	การคัดเลือกข้อมูล.....	39
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
3.6	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	39
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
3.8	หน่วยในการวิเคราะห์.....	41
3.9	ความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
3.10	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	42
3.11	การนำเสนอข้อมูล.....	44
4.	ผลการวิจัย.....	45
4.1	ตอนที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน.....	45
4.2	ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอเนื้อหา SME ของหนังสือพิมพ์ รายวัน	128
5.	บทสรุป และข้อเสนอแนะ	146
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	146
5.2	อภิปรายผล.....	160
5.3	ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	167
5.4	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	167
	รายการอ้างอิง.....	169
	ภาคผนวก	173
	ประวัติผู้เขียน.....	213

สารบัญตาราง

ตารางที่

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ในการนำเสนอเนื้อหา SME ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2541-30 มิถุนายน 2542	48
ตารางที่ 1.1 แสดงความถี่ในการนำเสนอเนื้อหา SME ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในแต่ละเดือนระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2541-30 มิถุนายน 2542	49
ตารางที่ 1.2 ตัวอย่างเหตุการณ์ SME ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ที่หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับนำเสนอ.....	51
ตารางที่ 1.3 ตัวอย่างเหตุการณ์ SME ในช่วงเดือนธันวาคม ที่หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับนำเสนอ	53
ตารางที่ 1.4 ตัวอย่างเหตุการณ์ SME ในช่วงเดือนธันวาคม ที่หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับนำเสนอ.....	54
ตารางที่ 2 แสดงการจำแนกประเภทเนื้อหา SME ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2541-30 มิถุนายน 2542	57
ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2541.....	60
ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนสิงหาคม 2541	62
ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนกันยายน 2541	64
ตารางที่ 2.4 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนตุลาคม 2541.....	66
ตารางที่ 2.5 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2541	69
ตารางที่ 2.6 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนธันวาคม 2541	71
ตารางที่ 2.7 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนมกราคม 2542	73
ตารางที่ 2.8 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2542	75
ตารางที่ 2.9 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนมีนาคม 2542	77

ตารางที่ 2.10 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนเมษายน 2542	80
ตารางที่ 2.11 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2542	82
ตารางที่ 2.12 แสดงการเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนมิถุนายน 2542	84
ตารางที่ 3 แสดงการจำแนกรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2541 – 30 มิถุนายน 2542	86
ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา SME ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างเดือนกรกฎาคม 2541- มิถุนายน 2542.....	99
ตารางที่ 4 แสดงการจำแนกตำแหน่งหน้าในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2541 – 30 มิถุนายน 2542.....	102
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบตำแหน่งหน้าในการนำเสนอเนื้อหา SME ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับระหว่างเดือนกรกฎาคม 2541- มิถุนายน 2542	117
ตารางที่ 5 แสดงการจำแนกแหล่งที่มาของเนื้อหา SME ในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2541 – 30 มิถุนายน 2542	124